

Ноябрь был ещё холоднее, чем октябрь. Листопад был ještě chladnější než říjen.
Зарплата у него намного меньше твоей. Má plat mnohem menší než ty.

COMPARIS VEDETI

→ Stupňovat můžeme jediné jakostní přídavná jména. Většina přídavných jmen tvoří 2. stupeň od kmene pomocí přípony **-ee (-ей)**. Tímto způsobem tvoří 2. stupeň početná skupina přídavných jmen s kmenem na **-н, -р, -в, -л, -б, -п**: способный – способнее, быстрый – быстрее.

→ Ve dvojslabičných slovech se přízvuk často posouvá ze kmene (v 1. stupni) na příponu ve 2. stupni: умный – умнее, хитрый – хитрее, бедный – беднее, тёплый – теплее. Tento jev se méně často objevuje v trojslabičných slovech (головой – головой, весёлый – веселее), nikdy však v mnohoslabičných slovech. Přídavná jména, jejichž kmen končí na souhlásky **-г, -д, -ж, -т, -к, -л, -н, -р, -с, -т, -ш, -щ**, tvoří 2. stupeň pomocí sufixu **-е** se současným střídáním souhlásek:

г - ж: дорогой – дороже д - ж: молодой – моложе
к - ч: громкий – громче т - ч: богатый – богаче
х - ш: тихий – тише щ - щ: толстый – толще

Některá přídavná jména tvoří 2. stupeň nepravidelně.

ЗАРАМАТУЈ СИ!

низкий – ниже	плохой – хуже	короткий – короче
высокий – выше	хороший – лучше	тонкий – тоньше
близкий – ближе	маленький – меньше	редкий – реже

→ Porovnání můžeme provést pomocí spojky **чем**, které vždy předchází částka: он старше, чем я; эта песня веселее, чем та; у нас комнаты меньше, чем у вас.

→ Místo spojkové konstrukce můžeme použít konstrukci s 2. pádem, pokud lze по **чем** dát 1. nebo 4. pád: он старше меня; эта песня веселее той.

ЗАРАМАТУЈ СИ КОНСТРУКЦИ!

намного больше – **многом/о** hodně větší
немного больше – **трошчу** větší

ОВУКЛЕ ЧИВУ

ПОЗОРИ!

Шублѣ: 1. Он **выше** меня. Она **выше** меня. 2. Он выше меня **о** голову. Он старше **от** меня.

ВУСВѢТЛЕНИ: 1. Твару 2. ступне се нелиши в годѣ.

2. Булу роужиту конструкце с предлозками роуживануми в чештинѣ.

Справнѣ: 1. Он выше меня. 2. Он выше меня на голову. Он старше меня.

I. Zaměň konstrukci se spojkou **чем** za konstrukci s 2. pádem Uveď přídavné jméno, od kterého byl stupňovaný tvar vytvořen.

1. Это кресло удобнее, чем то. – _____
2. Наша семья беднее, чем ваша. – _____
3. Её первый муж был намного ревнивее, чем нынешний. – _____
4. Новая фабрика намного современнее, чем старая. – _____
5. Булки свежее, чем хлеб. – _____

II. Porovnej dané předměty nebo lidi. Přídavná jména v závorkách dej do 2. stupně.
Дина – Оксана (красивая). – Дина красивее Оксаны.

1. Фильм – книга. (хороший)
2. Прехний учитель – новый учитель. (плохой)
3. Старая квартира – новая квартира. (большая)
4. Наше село – ваше село. (маленькое)
5. Наш дом – их дом. (низкий и широкий)
6. Это салатное платье – то сиреневое платье. (дешёвое)

III. Dokonči věty, použij přídavné jméno ve 2. stupni.

1. Первое задание было простое, а второе ещё _____
2. Та речка была мелкая, а эта ещё _____
3. Я пью чай очень крепкий, а моя сестра ещё _____
4. У меня отец строгий, а у тебя ещё _____
5. У нас квартиры безумно дорогие, а у вас ещё _____
6. Та книга толстая, а эта ещё _____
7. Вчера был жаркий день, а сегодня ещё _____

IV. Přelož do ruského jazyka.

1. Můj bratr je ode mne starší o tři roky, ale je menší o 7 centimetrů. _____
2. Pojedeme k moři, tam je teď počasí mnohem teplejší. – Ale v horách je čerstvější vzduch. _____
3. Bajkal je mnohem hlubší než Baltské moře. _____
4. Je talentovaný, ale jeho bratr je ještě talentovanější. _____

Оля менее красивая, чем Наташа, но более умная.
Он менее способный, но зато трудолюбивее.
Эта юбка мне нравится, но я бы хотела юбку подлиннее.
Сделай мне чай покрепче. Я не люблю слабый чай.

Olga je méně hezká než Nataša, ale chytrější.
Je méně schopný, ale za to pracovitější.
Ta sukně se mi líbí, ale chtěla bych sukně trochu delší.
Udělej mi silnější čaj. Nemám rád slabý čaj.

СЛОВИЩА

- 2. složený stupeň přídavných jmen tvoříme tak, že před 1. stupeň přidáme slovo **более** nebo **менее**: более/менее красивый – více/méně pěkný. Tento tvar 2. stupně tvoří všechna přídavná jména jakostní, ale ne u všech můžeme vytvořit jednoduchý 2. stupeň. Jsou to:
1. přídavná jména s příponami: **-ов, -ев** (деловой), **-ск** (братский, дурацкий), **-оньк, -еньк** (слабенький, мягонький), **-оват** (суховатый)
 2. přídavná jména označující barvu vytvořené od konkrétního předmětu: малиновый, вишнёвый, сиреневый, кремовый, янтарный арод. (slov. romegačovú od romegače)
 3. přídavná jména гордый (русьм), чужой (сиз), ветхий (старý, ветхý), дерзкий (дрзý, ороваžливý), ранний (ранý) a přídavná jména tvořená z příčestí, např. выдающийся, усталый, отсталый, скрытый, тощий, мятый арод.

→ 2. složený stupeň se slovem **более** můžeme změnit na jednoduchý (s výjimkou případů porpaných výše), ale v případě konstrukce s **менее** to není možné.

S 2. stupněm složeným můžeme používat výlučně konstrukce se slovem **чем**:

мама более объективная, чем папа.

Ромосі předponу по-, u tvarů 2. stupně, vytváříme přídavná jména 2. stupně s významem menší intenzity nebo vlastnosti (kvality):

длинный – длиннее – подлиннее (dlouhý – delší – trochu (o něco) delší)
плохой – хуже – похуже (špatný – horší – trochu/o něco horší)

худой – худее – похудее (hubený – hubenější – trochu/o něco hubenější)

Povšimni si, že tvary s předponou по- mohou vystupovat i v konstrukci s **немного**. Ve větách s předponou по- (stejně jako v konstrukcích se slovy **немного, namного**) následuje přídavné jméno obvykle po podstatném:

Мне нужно платье немного длиннее. Мне нужно платье немного подлиннее.

Эта квартира немного дороже той. Эта квартира немного подороже той.

ЗАПАМЯТУЙ СИ!

более-менее – víceméně

ОБЫЧКЕ ЧИВУ

ПОЗОРИ!

Слұбнє: Этот дом **более**, чем тот. Этот дом **менее** того.

ВУСВЄТЛЄНІ: Місто tvarů **больше** – **меньше**, jinak tvarů 2. stupně přídavných jmen **большой** a **маленький**, byla použita slova **более** – **менее**, která, jak víme, nemohou být použita samostatně bez přídavných jmen v 1. stupni.

Справнє: Этот дом больше, чем тот. Этот дом меньше того.

I. Kde je to možné, změň 2. složený stupeň na jednoduchý (použij konstrukci s 2. pádem).

1. Это лето более сухое, чем прошлое. – _____
2. У тебя характер менее твердый, чем у него. – _____
3. Награда Каннского фестиваля более престижная, чем награда Берлинского фестиваля. – _____
4. Верблюд более выносливый, чем другие животные. – _____
5. Северяне менее эмоциональные и более сдержанные, чем южане. – _____

II. Označ věty, ve kterých nemůže být 2. stupeň složený nahrazen jednoduchým.

1. Сестра для меня более чужая, чем брат.
2. Брат мне более близкий, чем сестра.
3. Сегодня шеф более мрачный, чем вчера.
4. Эти таблетки более горькие, чем те.
5. Я более гордая, чем ты. Я никогда этого не прошу!
6. Сегодняшняя молодежь более дерзкая, чем были мы в молодости.
7. Более комическую ситуацию трудно себе представить.
8. Эта задача более сложная.
9. Вода в реке более чистая, чем в озере.
10. Чёрная юбка помятая. – Оденё синюю. – Она ещё более помятая.

III. Z 1. stupně utvoř 2. stupeň romосі předponу по-.

1. У меня отпуск длинный. – _____
2. Дни стали короткими. – _____
3. Младший брат хитрый и умный. – _____
4. Наша деревня бедная. – _____
5. Мы ищем дешёвую квартиру. – _____
6. Следующий экзамен будет лёгким. – _____
7. Этот телевизор дорогой, но современный. – _____
8. Я люблю широкие брюки. – _____

IV. Přelož věty, použij (pokud je to možné) 2. stupeň s předponou по-.

1. Toto jezero je mnohem hlubší než tamto. _____
2. Tento projekt bude trochu levnější než tamten. _____
3. Moje dítě je trochu mladší, ale mnohem vyšší než vaše. _____
4. Tato postel je mnohem měkčí. _____
5. Náš byt je trochu větší než váš. _____
6. Nina chce být štíhlejší. _____